

ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΝΕΑ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Εἰς τὰς πόσας τέρψεις τὰς ὁποίας παρέχει ἡ Ἑλληνικὴ πρωτεύουσα προσετέθη καὶ μία ἄλλω νέα, ἡ περιστεροβολία, ἡ ὅπως ἄλλως θέλετε νὰ ὀνομάσητε τὸ γαλλικὸν *Tire aux pigeons* τοῦ ὁποίου ἀπὸ μῆνός τώρα ἀγωνίζονται νὰ ἐπιτύχουν τὴν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀπόδοσιν ὄλαι αἰ μεταφραστικαὶ ἰδιοφυΐαι.

Ἐν τῇ μεταξὺ καὶ σύλλογος περιστεροβόλων ἰδρύθη, καὶ τὸν ἀέρα δονοῦν αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις, καὶ πίπτουν ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ δικτυωτοῦ κύκλου αἱ ταλαίπωροι καὶ ἀθῶναι περιστερὰ κατὰ τὸν ἀπαραίτητον τίτλον τὸν ὁποῖον ἐσεβάσθησαν ὄλοι οἱ ἀπὸ καταβολῆς τοῦ βασιλείου τίτλοι τῶν περιστερῶν ἐν τῇ στιχουργίᾳ.

Καθειργημέναι εἰς τὸ σκότος μικροῦ κιβωτίου, τὸ ὁποῖον ἀνοίγεται αἰφνίως, ἀφίπτανται ἐν ἐξἄλλω χαρᾷ αἱ πτερωταὶ δεσμώτιδες πρὸς τὸ φῶς, πρὸς τὸ κυκνοῦν, πρὸς τὸν αἰθέρα, πρὸς τὴν ἐλευθερίαν· ἀλλ' ἐνῶ ἀνέρχονται ὅπως ὁ κορυθαλός, ὁ ὑψόμενος διὰ νὰ ψάλλῃ τὴν αἰωῖαν προσευχὴν πρὸς τὴν ζωὴν, δέχονται εἰς τὰς σάρκας τῶν τὰ μολύβδινα σφαιρίδια τῶν ἀναμενόντων τὴν ἀπόπτῃσιν αὐτῶν περιστεροβόλων καὶ πίπτουν ἀσπαίρουσαι.

✦

Δὲν ἀνήκω εἰς τὸν σύλλογον τῶν φιλοζώων. Εἶμι μάλιστα καὶ κυνηγὸς ἐμμανῆς καὶ ἐθεώρησα τὴν θήραν, ἀπὸ τοῦ Νεμρώδ ἢ τοῦ Ἡρακλέους οἱ ὁποῖοι ἐκυνήγουν λέοντας, Ἑρμανθίους κάπρους καὶ Λερναίας Ὑδρας, μέχρι τῶν ἀδυσωπῆτων ἐξολεθρευτῶν ὄλων τῶν κελαδιστικῶν, ὡς ψυχαγωγίαν ἀνδρικήν, εὐφρόσουν, καὶ ὄχι τὸσον ἀπάνθρωπον.

Τοῦτο τὸ τελευταῖον δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω εἰμὴ μόνον ἐκ τῆς ἐξῆς ψυχολογικῆς ἀναλύσεως:

Μετὰ τὸν λαγῶν ἢ τὸν σκολόπακα ἢ τὴν τρυγὸνα, ζῶα ἐλεύθερα, ἄγρια, δὲν ἤλθέ τις πρότερον ποτὲ εἰς οὐδεμίαν ἐπικοινωνίαν. Δὲν σᾶς ἠτένισαν, δὲν τὰ ἐδέχθη ἡ αὐλή σας ἢ ὁ κῆπος σας ἢ ὁ περιστερεῶν σας. Τὴν τροφὴν τῶν δὲν ἔλαβον ποτὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν σας.

Ἀλλὰ τὰ κατοικίδια ζῶα εἶναι, κατὰ τὴν ἰδικὴν μου τὴν ἀντίληψιν, οἱ προστατευόμενοι μας ἢ περιοχῆ, ἢ ὁποῖα τὰ στεγάζει, μᾶς ἀνήκει· εἶναι κἀὸς τῆς ἀσυλίας τῶν, εἶναι τρόπον τινά, — εἰς πολὺ κατωτέραν βαθμίδα ἐννοεῖται, — μέλη τῆς οἰκογενείας μας.

Διὰ τοῦτο διὰ νὰ πυρβολήσω χάριν τέρψεως ἀλέκτορα ἢ ὄρνιθα τῆς αὐλῆς μου ἢ περιστερὰν κατοικίδιον νομίζω ὅτι θὰ ἐχρειαζόμεν τὸ αὐτὸ θάρρος, ὅσον καὶ διὰ μίαν ἀνθρωποκτονίαν.

Ἴσως εἰς τὰς διαστολάς ταύτας ἡ λογικὴ δὲν κατέχει καὶ πολλὴν θέσιν. Τὸ εὐσυμπάθητον πρὸς τὰ κατοικίδια, ἀποκλεισμένου τοῦ οἴκτου πρὸς τὰ ἐλεύθερα ζῶα, ἴσως εἶναι ἐκδηλώσις νοσηρὰ, πάντως δὲ ἀτελής τοῦ οἴκτου ἀντίληψις. Ἐν μόνον βεβαιῶ: Ὅτι δὲν εἶναι ὑποκρισία, ἀλλὰ ἀλήθεια καὶ αἰσθημα ἀποστροφῆς πραγματικὸν καὶ βαθὺ πρὸς τὸ ἡμέτερον αἷμα.

✦

Δὲν εἶμαι δὲ ὁ μόνος. Πανταχοῦ τοῦ κόσμου ὅπου λειτουργεῖ ἡ περιστεροβολία, εἰς ὄλας οὐστυχῶς σχεδὸν τὰς πόλεις τοῦ πολιτισμοῦ, ὀλίγοι ἐκ τῶν ἀληθῶν κυνηγῶν εἶναι περιστεροβόλοι, ἐξ αὐτῶν δὲ οἱ ἐμμανέστεροι δὲν εἶναι ποτὲ κυνηγοί.

Διότι τί κυρίως ἐπικρατεῖ εἰς τὴν ψυχαγωγίαν ταύτην; ἢ μᾶλλον τί ἀποτελεῖ τὴν μόνην κατ' αὐτὴν τέρψιν;

Μόνη ἢ χαρὰ τοῦ φονεύειν, πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ὁποίας μεταβαίνει τις ἐφ' ἀμάξης ἢ μετὰ τὸν τροχιόδρομον, ἄνευ ἀνάγκης κυνηγετικῶν μεταμφιέσεων, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν οὐδένα λόγον, ἀφοῦ εἰς τὴν περιστεροβολίαν δύναται τις νὰ μεταβῇ καὶ μετὰ στολὴν ἐπισκέψεων.

Τῷ ὄντι πλὴν τῆς χαρᾶς τοῦ φονεύειν, ἐλλείπουν ἀπ' αὐτῆς ὄλαι αἱ ἀνεκφράστου γλυκύτητος τέρψεις τοῦ κυνηγοῦ, οἱ κόποι, αἱ κακουχίαι, αἱ περιπέτειαι, αἱ στερήσεις, ἢ μετὰ τῆς ἀγρίας φύσεως ἀναστροφή, τὰ ἀλησμόνητα προγεύματα ὑπὸ σκιὰν δένδρου, παρὰ ῥοχθοῦντα ῥύακα ἢ ἐντὸς τῆς καλύβης παρὰ τὴν πυρὰν, ὅταν ἐξω χερσῶν χιονοστρόβιλοι. Ἡ ὑπαμοιβὴ ἐντυπώσεων, κακουχιῶν, ἀπολαύσεων, αὐτὴ κυρίως παρέχει εἰς τὴν θήραν τὸ μυστηριώδες αὐτῆς γόητρον.

Διὰ τοῦτο ὁ Πέτρος Λωτῆ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι μόνον ἀκαδημαϊκὸς συγγραφεὺς τῶν Ἀλιέων τῆς Ἰσλανδίας καὶ τῶν Χρυσανθέμων, ἀλλ' ἦτο καὶ κυνηγὸς ἐμμανῆς, εἶχε, νομίζω, δίκαιον ἐρωτῶν περὶ τῆς περιστεροβολίας:

« Ὑπάρχει ἀγριωτέρα ἠλιθιότης ἀπὸ τὴν μέθοδον ταύτην διὰ τῆς ὁποίας σκοποῦν τὸν καιρὸν μερικοὶ παζάτοι δανδῆδες νομίζοντες ὅτι ἔχουν ἀπασχόλησιν; »

✦

Και όμως παρ' όλην την ήμισυ άβραγ ταύτην άποστροφήν προς τους περιστεροβόλους του άβροτέρου των Τεσσαράκοντα Αθανάτων, οι έμμανείς περιστεροβόλοι σήμερα πανταχού του κόσμου δέν είναι μόνον δανδήδες χασομέριδες, αλλά και άνδρες σοβαροί, όλων των κοινωνικών τάξεων και όλων των επαγγελμάτων, εις τους οποίους τό αίμα της κατοικίδιου περιστερας χρησιμεύει ως φάρμακον νηπενθές κατά των επαγγελματικών και των άλλων στενοχωριών του βίου. Τούτο είναι ή αλήθεια.

Και την εξήγησιν του τοιούτου μίσους του Λωτή κατά της περιστεροβολίας εύρίσκομεν εις μεταγενεστέρα αυτού έμολογίαν.

Ο άβρός συγγραφεύς είχεν, ως φαίνεται, παύση να αγαπά και αυτήν την κυνηγεσίαν, όταν εξηκόντισε τον άγριον, τον σχεδόν βάνουσον κατά των περιστεροβόλων άφορισμόν του. Η ψυχή του είχεν αρχίσει να επαναστατή κατά παντός, τι υπάρχει άγριον εν τώ φόνω ζώου. Τό όπλον καθίτατο εις αυτόν έκτοτε μισητόν, ό κυνηγός απέθνησκεν εντός του.

Αί όλίγα κάτωθι γραμμαί, τας όποιās έγραψε με όλην την δύναμιν, με όλον τό άρωμα και με όλην την τρυφερότητα των ιδεών, αι όποια ώλισθησαν υπό την γραφίδα του γόητος συγγραφέως αληθής έμολογία άλλαξοπιστίας, παρέχουν την εξήγησιν του ψυχολογικού τούτου φαινομένου.

Δύο κυνηγετικά ανέκδοτα περιέχει ή έξομολόγησις αυτή του άκαδημαϊκού αξιωματικού του γαλλικού ναυτικού.

Τού πρώτου ή σκηνή υπόκειται εις αφρικανικών δάσους, του δευτέρου εις την νήσον της Λεσθίας αοιδου, την έλληνικην Μιτυλήνην. Δυστυχώς ό χώρος, του ενός μόνον επιτρέπει την αφήγησιν.

***

Επικάθητο, λέγει, επ' έμου βαρύς ύπνος και τό σώμα μου έκλυτον κατέκειτο πλαισιούμενον κύκλω υπό πλουσίας, παραδόξου χλωρίδος. Αγνώπτων ειδών δένδρα με έκάλυπτον διά της σκιάς των και πλησίον μου άπήστραπτε μεταξού των θάμνων ή άποτυφλωτική επιφάνεια έλους των τροπικών. Όπως μετά πāsαν υπερβολικήν κόπωση, ό βαρύς ούτος ύπνος ήτο εν τούτοις άτελής, επιτρέπων άμυδράν αντίληψιν των περίξ έμου, μετά περισσής αναμίξεως όνειρωδών πραγμάτων και φανταστικών περιπετειών.

Ήσθάνθην αϊφνης ότι κάτι έμψυχον με προσέβλεπε· προσεπάθον να άνοιζω τά βλέφαρά μου, προσεπάθον να ιζώ.

Πράγματι μικρά μορφή διεκρίνετο άνωθεν των κλάδων και έκυπτε προς τό πρόσωπόν μου, μορφή φανταστικού δαιμονίσκου, ήτις έμόρφζε πρό των όμμάτων μου. Όφθαλμοί στρογγύλοι, ζω-

ροί, πονηροί και παιδικοί ένταυτώ με εξήταζον καμύοντες με την επίμονον περιέργειαν ανθρώπου. Εξ όρμεμφύτου κινήσεως άναποδρόστου όταν κυνηγώμεν, έφερα την χείρα εις τό όπλον μου.

Αλλ' ήτο τούτο άτελής έντασις της βουλήσεως, ματαία προσπάθεια έξουδετερωθείσα υπό του ύπνου, όστις έκουριάχησε πάλιν επ' έμου τυραννικώτερος. Η χείρ μου χαλασθήσα εξηπλώθη πάλιν μετά του όπλου επί της πλουσίας χλόης.

Δέν έξλεπον, άλλ' ήσθανόμην εν τούτοις εν ήμειγρηγόρσει, ότι με προσέβλεπε πάντοτε. Κύκλω μου έδόμβα κόσμιο έντόμων παραδόξων, ποικιλοχρώμων, με άντανακλάσεις μεταλλικών λόμφεων. Η πινηγά εκείνη άτμόσφαιρα του δάσους των τροπικών, ήτις με έδύθειεν εις λήθαργον, έσκόρπιζε ζωήν σφρίγους εις ζωα επικίνδυνα, εις μεγάλα δηλητηριώδη άνη, εις τον πλουσιώτερον εις κάλλος και ποικιλίαν χρωμάτων κόσμον των λεπιδοπτερών και ύμενοπτερών.

Ήδη κατά μικρόν άφυπνιζόμεν, υπό τό επίμονον έκείνο βλέμμα της μικράς μορφής, ήτις ενήδρευε μεταξού των κλάδων. Ο βραχίον μου βραδέως, μετά πολλών προφυλάξεων, όπως μή προξενήσω θόρυβον εξετείνετο προς τό όπλον και τό έστήριζεν άθρούτως επί του ώμου μου.

Τότε ό μικρός πίθηκος ήρχισε να ύποχωρή· άλλ' ήρέμα, χωρίς άνησυχίαν, σχεδόν άκουσίως και με κομικωτάτας προφυλάξεις, όπως μή προξενήση θόρυβον. Βοηθούμενος υπό των δεξιωτάτων βραχιόνων του ώλισθαίνε διά του φυλλώματος σύρων όπισθεν του κομικωτάτα την μακράν ουράν του. Και έστραφεν επανειλημμένως τό πρόσωπόν του και με προσέβλεπε με ύφος έκφράσεως, τό όποιον ήδύνατο να παραφρασθή ως εξής.

— Γνωρίζω ότι δέν με επιβουλεύεσαι, διότι δέν είμαι κακός. Τό πολύ πολύ είμαι μόνον αδιάκριτος. Εν τούτοις ή μηχανή αυτή την όποιαν κρατείς εις τās χείράς σου δέν μου έμπνέει έμπιστοσύνην. Μή όργίζεσαι εν τούτοις εναντίον έμου του πτωχού διά την φιλοπεριέργειάν μου. Τό βλέπεις, φεύγω, δέν θα σε ενσχλήσω πλέον.

Κατά την αυτήν στιγμήν είδον όπισθεν του και δύο άλλους μεγάλους πίθηκους, τους γονείς του αναμφιδόλως, οι όποιοι έκραζον τό μικρόν των με όζεις συριγμούς άνησυχίας.

Παρ' όλα ταύτα, σχεδόν άκουσίως, σχεδόν αυτόματως τό όπλον μου έξεφυροσκόρησε μετά διατόρου κρότου εν τώ μέσω της ύπνηλης σιγής της φύσεως, σκορπίσαν επ' έμου βροχήν φύλλων και προκάλεσαν όξείας κραυγάς πτηνών και την φυγήν διαφόρων εν καρώσει ζώων. Πελωρία ψυχή μεγαλειτέρα άνοικτής παλάμης απέπτυ εξ ενός έβενοδένδρου σκορπίζουσα εν τή πτήσει της λάμ-

φεις κυανού μετάλλου. Και τό σώμα του μικρού πίθηκου ήρχισε να κυλίνεται βραδέως από κλάδου εις κλάδον παρ' όλας τās λισθίας συσπάσεις των δακτύλων του, δι' ών προσεπάθει να συγκρατηθί. Έπειτα απέθη εις τοχείαν πτώσιν και κατέπεσε μετά δούπου επί του έδάφους.

Όταν τον άνήγειρα, εξή ακόμη· άλλ' ή ζωή ήτο τόσον άσθενής πλέον εν αυτώ, ώστε τώ ήτο αδύνατον να άντιτάξη ουδεμίαν άντίστασιν. Αφέθη εις τους βραχίονάς μου. Τα χείλη του πελιονά πλέον έφρισσον εν σχεδόν άδιοράτω τρόμω. Και οι μικροί, οι παιδικοί όφθαλμοί του προσηλώθησαν επί των ιδικών μου με άφατον και άλησμόνητον έκφρασιν αγωνίας, τρόμου, μομφής.

Τότε μόνον άπεκαλύφθη ένώπιόν μου όλη ή φρίκη της μωρώς θηριώδους πράξεώς μου. Τόν έκράτουν κεκλιμένον εις την άγκάλην μου και έθώπειον ήρέμα την θηήσκουσαν εκείνην μικράν κεφαλήν. Οι δύο άλλιοι, οι γονείς του, ώλόλυζον γοερώς, ως να με κατηρώντο, και τό θυμά μου έξέπνευσε στηρίζον τό μέτωπον επί του στήθους μου μετά της έμπιστοσύνης θωπευμένου βρέφους.

Κτήνος, έλεγον μεταξού των οδόντων μου, σιχαμερόν, αίμοσύρον κτήνος.

Έκτοτε δέν έψαυσα άλλα όπλα, πλην των του πολεμικού ναυτικού· και ταύτα επ' όσον άπήτουν αι άνάγκαι της ύπηρεσίας.

***

Η αφήγησις του Λωτή μου ενεθύμισεν εν κυνήγιον δορκάδων εις την έξοδον των Τεμπών, παρὰ την γέφυρα της Πορταρίας επί των κρασπέδων της Όσσης.

Είχομεν τοποθετηθί εις ένέδραν· ήμην όρθός εν τώ μέσω του χιονοβλήτου φυλλώματος. Δέν ήκούοντο εντός του δάσους είμη αι κραυγαί και οι έκκωφαντικοί συριγμοί της παγάνας και κάτω ήμών ό άγριος βόχος του πλημμυρισμένου Πηνειού όστις εκώλυεν όργίλως τά θολά ύδατά του.

Αϊφνης ήκουσα μακρόθεν δαιμονιώδη κρότον θραυομένων κλάδων. Κρί διήλθον πρό έμου εν άστραπιαία ταχύτητι τρείς δορκάδες έξεγειρούσαι διά των ποδών των ως νέφος παλλεύκου κονιορτού την ιωπήν χιόνα.

Ευροβόλησα, και είδον με άνέφραστον χιράν να γονυπετήση μία εξ αυτών επί των έμπροσθίων. Όταν έξβασα προς αυτήν τρέχων, κύκλος ζωηρός έρυθρός είχε σχηματισθί επί του παλλεύκου τάπητος της χιόνας. Τό ζών έστραψε τότε προς έμε την κεφαλήν ενώ από της άγωνιώδους πνοής του ό άηρ εξήρχετο ως άτμός, με προσέβλεψε μετ' άνεκφράστου όνους, του όποιου ή άνάμνησις μοί έμποιεϊ ακόμη βίγος, και εξηπλώθη πλαγίως εις λισθιον αγωνίαν.

Εν τούτοις τό βλέμμα του ήκολούθει τό ίξι-

κόν μου μετ' επίμονής άνηλεούς παρ' όλην την γλυκύτητα την όποιαν έξέφραζον οι ύγροι έκείνοι όφθαλμοί. Ρόγγος αγωνίας εξέθηε του στόματός του και εκ των όφθαλμών των πάντοτε άτενωώς προσηλωμένων επ' έμου έκύλισαν επί της μορφής του δύο άδρά, δύο μεγάλα δάκρυα, ενώ οι πόδες του οι λεπτοί έτανύθησαν εις ύστατον λισθιον σπασμόν.

Αλλ' έγώ παρ' όλην την τραγικότητα της εικόνας ταύτης δέν έθεραπεύθην, ως ό Λωτή. Διά τούτο δέν έχω την αξίωσιν να θεραπευθώ και οι περιστεροβόλοι.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Σ. ΔΥΚΟΥΔΗΣ

— ο ο ο —

Η ΧΡΥΣΗ ΒΙΒΛΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Εις τό Παιδαγωγικόν Μουσείον των Παρισίων κατετέθη περιεργότατον βιβλίον, τό όποιον ήτο έκτεθειμένον και εις τό τμήμα της εκπαιδύσεως της παγκοσμίου εκθέσεως του 1899. Προς καταρτισμόν του βιβλίου τούτου συνειργάσθησαν πλείστοι δημοδιδάσκαλοι Γάλλοι προσκληθέντες υπό του ύπουργείου της Δημοσίας εκπαιδύσεως. Τό ύπουργείον δηλ. διέταζε τους δημοδιδασκάλους δια των άνωτέρων επιθεωρητών να υποβάλωσιν εκθέσεις περι των αγαθών και ενάρετων πράξεων, τās όποιās τυχόν επέτελεσαν μαθηταί των σχολείων των. Εκθέσεις ύπεβλήθησαν πλείστα, αι όποια συναρμολογηθείσαι εις όγκωδέστατον τόμον άπετέλεσαν την «χρυσήν βιβλίον των σχολείων».

Πλείστας του πολυτίμου τούτου βιβλίου σελίδας καταλαμβάνουν αι περιπτώσεις έκείναι, καθ' ας μαθηταί ή μαθήτριά εύρόντες καθ' οδόν χρηματικά ποσά ή κοσμήματα πολύτιμα δέν έσφετερίσθησαν αυτά, άλλ' έσπευσαν να τὰ αποδώσωσιν εις τους απολέσαντας είτε δια των διδασκάλων είτε δια της άστυνομίας. Εκ των έκθέσεων τούτων σταχυολογούμεν δύο γεγονότα : Δωδεκαετής μαθητής εύρε καθ' οδόν κιβωτίδιον περιέχον 4000 φρ., τό όποιον σπεύσας ευθύς παρέδωκεν εις την άστυνομίαν. Νεαρά μαθήτριά εύρούσα καθ' οδόν άδομάντινον δακτύλιον αξίας 1500 φρ., απέδωκεν εις τον γειτονά της, ή όποιā είχεν απολέσει αυτόν.

Επίσης πολλάς σελίδας του χρυσοϋ βιβλίου καταλαμβάνουν πράξεις ήρωισμού και αταπαρνήσεως μικρών μαθητών. Δωδεκαετής μαθητής κινδυνεύσας εξήρπασεν εκ τινος καιομένης καλύβης λησμονηθέν νήπιον και ούτως έσωσε την ζωήν αυτού. Άλλαχού ίππος άφηνιάσας κατέρριψε τον αναβάτην, όστις μή προσθάσας να εξαγάγη τον

πόδα εκ του αναβολέως έσύρετο εις τὸ έδαφος και εκινδύνευε νὰ κατακερματισθῆ. Δεκατριετής μαθητής ιδών τούτο σπεύδει μετά τὸλμης δυσαναλόγου πρὸς τὴν ἡλικίαν του, αναχαιτίζει τὸν ἵππον και σφάζει τὸν αναβάτην. Ἄλλος μαθητής έσωσε τὸν ἀδελφόν του πληζας δι' ἐγγχειριδίου λυσσασμένον σκύλλον, ὃ ὁπίως εἶχεν ἐπιτεθῆ κατ' αὐτοῦ. Ἄλλος σκύλλος έσωσε συμμαθητὴν του κινδυνεύσαντα νὰ πνιγῆ εις τὰ λουτρά.

Ἐπίσης δὲν εἶνε σπάνιαι ἄλλαι φιλόανθρωποι πράξεις ὑπὸ μικρῶν μαθητῶν πραχθεῖσαι. Πολλοὶ π.χ. ἵνα βοηθήσωσι πενομένους συμμαθητάς των ἢ πτωχὰς οἰκογενείας, ἐπώλησαν τὰ ἀθύρηματά των, ἄλλοι, ὡς νεῆνις δεκατριῶν ἐτῶν, ἐφοῖτα καθ' ἐκάστην εις τὴν οἰκίαν πτωχῆς χήρας και έφερον εις αὐτὴν πράγματα διάφορα ἀγορασθέντα εκ τῶν μικρῶν οἰκονομιῶν της

Συγκινητικὴ εἶνε ἡ συμπεριφορὰ, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε μικρὰ κόρη πρὸς πάσχουσαν συμμαθητριά της. «Πρὸ πέντε ἐτῶν» διηγεῖται διευθύντρια τοῦ δημοτ. σχολείου «ἀπέθνησκε φθισικὴ μαθήτρια τοῦ σχολείου μου. Ἄλλη μαθήτρια συνδεδεμένη διὰ στενῆς φιλίας μετά της πασχούσης με καθ' ἡμέτερον νὰ ἐπιτρέψω εις αὐτὴν νὰ ἐπισκέπτηται τὴν ἀσθενῆ, ἡ ὁποία ὄρανή οὔσα πατρός τε και μητρός ἔμεινε συχνάκις μόνη. Ἡμέραν τινα ἡ ῥηθεῖσα κόρη εἰσελθοῦσα εις τὴν πάσχουσαν εὔρεν αὐτὴν εις τὰ έσχατα. Αἶφνης δὲ ἡ ἀσθενῆς λέγει πρὸς τὴν φίλην της «Δὲν εἶνε ἀλήθεια ὅτι θὰ ἀποθάνω; ἔχω τὸ νόσημα, εκ τοῦ ὁποίου ἀπέθανε και ἡ μήτηρ μου. Καὶ διὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω ὅτι δὲν πλανῶμαι, φάγε, ἐάν τολμᾷς, εκ τοῦ τεμαχίου τούτου τοῦ ἄρτου, τὸ ὁποῖον ἐδάγκασα και πῖε εκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ, εκ τοῦ ὁποίου και ἐγὼ ἐπιον». Ἡ φίλη της ἀταράχος και ἡσυχος ἔλαβε τὸ ποτήριον και ἐκένωσε αὐτό, ἔφαγε δὲ ἐπίσης και ἰκανὸν μέρος τοῦ ἄρτου τοῦ μολυσμένου. Ἡ γενναία αὕτη πράξις της μικρᾶς μαθητριάς τοσοῦτον ἐνεθάρρυνε τὴν ἀσθενῆ, ὥστε ἦτο πεπεισμένη πλέον ὅτι δὲν ἔπασχεν εκ φθίσεως και με τὴν πεποίθησιν αὐτὴν ἀπέθανε μετά τινος ἡμέρας».

Τὸ χρυσοῦν τούτο βιβλίον εἶνε διηρημένον εις δύο μέρη και εις μὲν τὸ πρῶτον περιέχονται αἱ ὑπὸ τῶν μαθητῶν πραχθεῖσαι γενναῖαι και χρησταὶ πράξεις, εις δὲ τὸ δεύτερον περιέχονται πράξεις αὐταπαρνήσεως διδασκάλων και διδασκαλισσῶν. Κατὰ τὸ δεύτερον τούτο μέρος διδάσκαλοι τινες κινδυνεύσαντες τὴν ἰδίαν των ζωὴν έσωσαν πολλὰκις κινδυνεύσαντας εἴτε εις θάλασσαν εἴτε εις σιδηροδρομικὰς συγκρούσεις, πολλαὶ δὲ διδασκάλισσαι περισηνέλεξαν και περιέθλησαν ὄρανα περιπεσόντα εις τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν και ἐκτεθειμένα εις πολλοὺς κινδύνους.

Ο ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΟΔΗΣΣΟΥ

Ἡ φωτογραφία τόσον προήχθη ἐσχάτως και τόσην πρακτικὴν χρῆσιν ἔχει εις τὸν βίον, ὥστε κατέστη ὁ ἀχώριστος σύντροφος τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἄλλοι μὲν εις αὐτὴν εὑρίσκουσι μέσον διασκεδάσεως, ἄλλοι δὲ βοηθὸν εις τὰς διαφόρους αὐτῶν ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας· εἰς τὴν σήμερον, ἂν και δὲν παρήλθον πολλα ἔτη ἀπὸ της ἐφευρέσεως της φωτογραφίας, δὲν ὑπάρχει κλάδος ἐπιστήμης και καλλιτεχνίας, ὅστις νὰ μὴ ἐπωφεληται εκ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς. Ἰδίως δὲ ἡ ἀρχαιολογία και αἱ βοηθητικαὶ αὐτῆς γνώσεις, ἡ ἐπιγραφικὴ και ἡ παλαιογραφία, ἐνωρίτερον παντὸς ἐπωφελήθησαν εκ της φωτογραφίας. Ἀκόμη τῷ 1849 (δηλ. 10 ἔτη μετά τὴν ἐφεύρεσιν της φωτογραφίας) ὁ βαρώνος Γρό, πρεσβευτὴς της Γαλλίας ἐν Ἀθήναις και ἐρασιτέχνης της τότε νέας ἀκόμη Δαχερροτυπίας, ἐφωτογράφησε μεταξὺ ἄλλων και μέρος της Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Μετὰ τὸ πέρας της διπλωματικῆς του ἀποστολῆς ἐπιστρέψας ἐν Πηριόλοις και παρατηρῶν τὰ φωτογραφήματά του δι' ἰσχυροῦ μεγεθυντικοῦ φακοῦ, εἶδεν ἑπὶ της εἰκόνας λίθου εκ τῶν ἐρείπιων της Ἀκροπόλεως γεγλυμμένον σχῆμα λέοντος, ὅστις ἐξέσχίζε διὰ τῶν ὀνύχων του ὄφιν· τούτο δὲ ἐμαρτύρει τὴν ἀρχαιοαίγυπτιακὴν προέλευσιν τοῦ λίθου. Κατὰ δὲ τὴν ἐπὶ τόπου ἐξέτασιν ἐπεκυρώθη ἡ ὑπαρξις της εἰκόνας, ἥτις ἦτο σχεδὸν ἀόρατος δι' ἀόπλου ὀφθαλμοῦ.

Εἰς τὴν ἐπιγραφικὴν και παλαιογραφίαν εἶναι χρῆσιμος ἡ φωτογραφία, καθ' ὅσον τῇ βοηθείᾳ αὐτῆς δύναται τις νὰ μελετᾷ τὰς ἐπιγραφὰς και τὰ χειρόγραφα, χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταβαίη εις τὸν τόπον της εὑρέσεως αὐτῶν. Τὸ σπουδαιότερον δὲ εἶναι, ὅτι διὰ της φωτογραφίας ἀνεκαλύφθησαν τὰ παλιμύθηστα, δηλ. χειρόγραφα μετα δύο κειμένων, εκ τῶν ὁποίων τὸ ἀφανὲς διὰ τὸν ὀφθαλμὸν πολλακις εἶναι πολυτιμότερον. Γνωστὸν βεβαίως εἶναι ὅτι τὸν μεσαίωνα, ἐνεκα της σπανιότητος της περιγραμνῆς, συνήθιζον νὰ σβύνωσι τὰ παλαιὰ κείμενα, ὅπως γράψωσι νέα. Εἰς τὴν ἀστρονομίαν ἐπίσης ἡ φωτογραφία παρέσχε και καθ' ἐκάστην παρέχει μεγάλας ὑπηρεσίας, διότι δι' αὐτῆς ἀνεκαλύφθησαν ἄπειροι ἀστέρες, ἄγνωστοι πρὶν, και ἰδίως οἱ λεγόμενοι διπλοῖ· ἐλήφθησαν δὲ εἰκόνας της σελήνης, τοῦ ἡλίου και ἄλλων οὐρανίων σωμάτων. Τῷ 1887 τὸ διεθνὲς ἀστρονομικὸν συνέδριον ἀπεφάσισε τὴν ἐκτέλεσιν

¹ Ὡς ἀναφέρει ὁ κ. Μπουρίνσκιν ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ φωτογρ. συγγράμματος τοῦ κ. Δηλλέη, ἐξ οὗ παρελάβομεν τινα περὶ της σημασίας της φωτογραφίας.

Σ. Μ.

μεγάλου ἀστρονομικοῦ χάρτου τοῦ οὐρανοῦ διὰ της φωτογραφίας. Ἡ κολοσσιαία δὲ αὕτη ἐργασία ἐξετελέσθη ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ τῶν Παρισίων ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ.

Ἀλλὰ και εις τὴν ἐκτέλεσιν γεωγραφικῶν χαρτῶν ἐφάνη πολὺ χρήσιμος ἡ φωτογραφία. Τῷ 1870 μόνον διὰ της φωτολιθογραφίας κατῶρθωσαν οἱ Γερμανοὶ νὰ κατασκευάσωσιν ἀπείρους χάρτας τῶν χωρῶν τοῦ πολέμου, τοὺς ὁποίους διένειμαν εις ὅλον τὸν στρατὸν αὐτῶν.

Ὁ δὲ Γάλλος φωτογράφος Δαχρῶν κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἠτόιμαζε μικροσκοπικὰ τηλεγραφήματα και διὰ τῶν ταχυδρομικῶν περιστερῶν ἀπὸ της πόλεως Τουρ τὰ ἐστελλεν εις τοὺς πολιορκουμένους Παρισίους, ὅπου προβαλλόμενα τῇ βοηθείᾳ φωτοηλεκτρικοῦ μικροσκοπίου ἀντεγράφοντο συγχρόνως ὑπὸ πολλῶν γραμματέων.

Ἐπίσης μεγάλως ὠφελήθη και ἡ φυσικὴ εκ τῶν φωτογραφικῶν εἰκόνων τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος.

Ἐν δὲ τῇ μετεωρολογίᾳ ἡ φωτογραφία χρησιμεύει πρὸς σημειῶσιν τῶν ταλαντεύσεων τοῦ βαρομέτρου, θερμομέτρου και ἄλλων μηχανημάτων.

Ἀλλὰ περισσότερον της φυσικῆς ὠφελήθη εκ της φωτογραφίας ἡ ἱατρικὴ, διότι κατωρθώθη νὰ φωτογραφῶνται τὰ διάφορα ἐσωτερικὰ ὄργανα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος και νὰ ἀνακαλύπτωνται ἀίματι παθήσεις τοῦ δέρματος ἄλλως ἀόρατοι. Ὁ Φόγγελ διηγεῖται π.χ. ὅτι φωτογραφήσας γυναικὰ τινα παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ προσώπου της εἰκόνας αὐτῆς διαφόρους κηλίδας, τὰς ὁποίας και δι' ἰσχυροῦ μεγεθυντικοῦ φακοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνέυρη ἐπὶ τοῦ προσώπου της γυναικὸς ταύτης· τὸ δὲ δέρμα της ἐφάνητο ἐντελῶς ὑγιές. Τὴν ἐπόμενην ὄμως ἡμέραν ἡ γυνὴ αὕτη ἔπαθεν ἐξ ὄστρακιάς.

Ὁ Σαρκὸν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν διαφόρων νευρικῶν παθήσεων τοῦ σώματος μετεχειρίζετο και τὴν φωτογραφίαν.

Ἐσχάτως δὲ ἡ φωτογραφία διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ Ραϊντγγεν παρέσχε ἀνεκτιμήτους ὠφελείας εις τὴν χειρουργικὴν.

Μεγάλας ὁμως ὑπηρεσίας παρέχει ἡ φωτογραφία και κατὰ τὰς διαφόρους μικροσκοπικὰς ἐρεῦνας· διότι ἡ μικροφωτογραφία εἶναι πολλακις ἀνωτέρα και της χημικῆς ἀναλύσεως. Ἐν Ἀμερικῇ τὴν μικροφωτογραφίαν μεταχειρίζονται εις πάσας τὰς ἀσιατρικὰς ἐρεῦνας.

Εἰς πολλαὶ δὲ πόλεις τὴν σήμερον γίνεται ἐπιτυχεστάτη χρῆσις της φωτογραφίας πρὸς ταχὺν και ἀκριβῆ προσδιορισμὸν τοῦ μέρου; της πυρκαϊᾶς.

Ἐν συνδυασμῷ δὲ μετά της ἀνθρωπομετρικῆς ἡ φωτογραφία χρησιμοποιεῖται και πρὸς ἀστυνομικῶς και δικαστικῶς σκοποῦς. Δι' αὐτῆς πληθὺς καταζητουμένων ἀνθρώπων ἀνακαλύπτονται,

διάφορα δὲ πλαστὰ ἔγγραφα ἐξελέγχονται ἀσφαλίστατα.

Και ταῦτα μὲν ἐν ὀλίγοις περὶ της πρακτικῆς χρησιμότητος της φωτογραφίας, τώρα δὲ, ἀφ' οὗ εἰπωμέν τινα περὶ της διαδόσεως αὐτῆς ἐν Ῥωσσίᾳ εἰσερχόμεθα εις τὸ κύριον ἡμῶν θέμα, περὶ τοῦ Φωτογραφικοῦ Συλλόγου της Ὀδησοῦ.

Ἡ φωτογραφία ἐν Ῥωσσίᾳ τὴν σήμερον εἶναι λίαν διαδεδομένη· ἐν ᾧ δὲ πρὸ δεκαετίας ὄλα σχεδὸν τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν φωτογραφίαν ἠγοράζοντο εκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, τώρα φωτογραφικαὶ μηχαναί, φακοί, πλάκες και διάφορα ἄλλα φωτογραφικὰ ὑλικά παρασκευάζονται ἐπιτοπίως κατ' οὐδὲν ὑπολείπόμενα τῶν λοιπῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Ἰδίως δὲ μεγάλην ὠθησιν ἔλαβεν ἡ φωτογραφία ἀπὸ της συστάσεως τῶν διαφόρων φωτογραφικῶν συλλόγων. Τοιοῦτοι ἐν Ῥωσσίᾳ ὑπάρχουσιν ἤδη 12.¹ Ὁ ἀρχαιότερος τούτων εἶναι ὁ της Ὀδησοῦ, ὅστις συνεστάθη πρὸ δεκαετίας περίπου.² Τὸ κατὰσθημα αὐτοῦ εὑρίσκεται εις κεντρικὸν μέρος της πόλεως, παρὰ τὸν ναὸν της Μητροπόλεως και ἀποτελεῖται εκ τριῶν πατωμάτων. Ἐν τῷ ἰσογείῳ εὑρίσκεται ἡ ἀποθήκη τοῦ φωτογραφικοῦ ὑλικοῦ πρὸς χρῆσιν ἰδίως τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου. Ἐν τῇ ἀποθήκῃ ταύτῃ, ἐνθα ὄλα πωλοῦνται εὐθηνότερα, δύναται νὰ ἀγοράζωσι και ξένοι. Διευθύνεται δε ἡ ἀποθήκη αὕτη ὑπὸ ἐπιτροπῆς εκ μελῶν τοῦ Συλλόγου.

Εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα εὑρίσκονται τὰ ἐξῆς διαμερίσματα: ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων, ἥτις εἶναι λίαν εὐρύχωρος και φωτεινὴ, ἔχει δὲ ὄλα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὰς προβολὰς και τὰς λοιπὰς ἐργασίας διὰ τοῦ μαγικοῦ φανοῦ. Ἐκ της αἴθουσας ταύτης εἰσερχεται τις εις τὸ ἐργαστήριον, ἐνθα εὑρίσκονται ὄλα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ πᾶσαν φωτογραφικὴν ἐργασίαν, ἐργάζονται δὲ τὰ μέλη καθ' ἐκάστην ἀπὸ της 10 π. μ. μέχρι της 10 μ. μ.

Πέραν τοῦ ἐργαστηρίου εὑρίσκεται ἡ αἴθουσα της βιβλιοθήκης, ἥτις χρησιμεύει και ὡς ἀναγνωστήριον. Περιέχει δὲ ἡ βιβλιοθήκη περὶ τὰς δύο χιλιάδας τόμους (οἵτινες πραγματεύονται περὶ τῶν διαφόρων κλάδων της φωτογραφίας) εις τὴν ρωσικὴν, γαλλικὴν, γερμανικὴν και ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Ἐπὶ δὲ της τραπέζης τοῦ ἀναγνωστη-

¹ 1. της Ὀδησοῦ (1891), 2. της Ρήγας (1892), 3. της Μόσχας (1894), 4. της Βαρσαβίας (1894), 5. της Τυφλίδος (1894), 6. τοῦ Γιαροσλαβίου (1894), 7. Ἐστανικὸς (1895), 8. της Καζάνης (1895), 9. της Κριμαίας (1896), 10. της Πιτροπούλεως (1897), 11. ὁ Ὑπερκαυκάσιος (1897) και 12. τοῦ Κιέβου.

² Ἀπὸ τοῦ 1889 ὁμως ὑπῆρχε και ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχη και τὴν σήμερον ἐν τῷ Τεχνικῷ συλλόγῳ της Ὀδησοῦ φωτογραφικὸν τμήμα.

Γ.

ρίου δύναται τις να εύρη περί τὰ 15 φωτογραφικά περιοδικά, ρωσικά τε καὶ ξένα.

Παραπλεύρως τῆς βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἐργαστηρίου εὐρίσκονται δύο σκοτεινοὶ θάλαμοι, εἰς μὲν διὰ τοὺς ἄνδρας, ἄλλος δὲ διὰ τὰς γυναῖκας· πρὸς δὲ καὶ τὸ κομμωτήριον.

Εἰς δὲ τὴν ἀπέναντι πλευρὰν τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων εὐρίσκεται τὸ χημεῖον καὶ τὰ δωμάτια τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Συλλόγου.

Εἰς τὸ ἄνω πάτωμα ὑπάρχει ὁ εὐρύς φωτεινὸς θάλαμος (pavillon), ὅπου εὐρίσκονται καὶ τὰ ἐρμάρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἕκαστον τῶν μελῶν φυλάττει τὰ διάφορα φωτογραφικὰ αὐτοῦ ἀντικείμενα.

Παραπλεύρως τοῦ θαλάμου τούτου εὐρίσκεται ὁ ἡλιακὸς, δηλ. εἶδος ἐξώστου, ὅστις χρησιμεύει πρὸς τύπωση τῶν θετικῶν εἰκόνων. Ἐκ τοῦ φωτεινοῦ θαλάμου εἰσερχόμεθα εἰς τὸ δωμάτιον (μετὰ κιτρίνου φωτισμοῦ) ὅπου ὑπάρχουσι τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν πλύσιν τῶν ἀρνητικῶν καὶ θετικῶν εἰκόνων. Ἐκατέρωθεν δὲ τούτου εὐρίσκονται δύο σκοτεινοὶ θάλαμοι, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς χρησιμεύει διὰ τὰς μεγεθύνσεις τῶν φωτογραφημάτων.

Ἐν γένει παρατηροῦμεν ὅτι τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Συλλόγου ἀνταποκρίνεται κάλλιστα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, παρέχον πᾶσαν ἄνεσιν καὶ εὐκολίαν εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐν αὐτῷ.

Μέλη τακτικὰ ὁ Σύλλογος ἔχει τὴν σήμερον περὶ τὰ 200. Ἄλλ' ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἡδύνατο νὰ εἶναι πολὺ μεγαλειότερος, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον, σκοπίμως τεθεῖσαι, αὐστηραὶ διατυπώσεις κατὰ τὴν πρόσληψιν τῶν μελῶν.

Μέλη τοῦ Συλλόγου εἶναι ἄνδρες καὶ γυναῖκες πάσης τάξεως καὶ κοινωνικῆς θέσεως: ἱερεῖς, διδάσκαλοι, καλλιτέχναι, στρατιωτικοί, ἔμποροι καὶ βιομήχανοι, μεγάλοι κτηματῖαι, καὶ διαφόρων ἐθνικότητων: Ῥώσοι, Ἑλληνας (μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ ἐξοχώτατος κ. Γ. Μαρασλῆς ἐκ τῶν ἀρχαίων μελῶν), Γάλλοι, Γερμανοί, Ἀγγλοὶ κλ.

Πληρῶνους δὲ τὰ μέλη ἐτησίαν συνδρομὴν 10 ρούβλια, πρὸς δὲ καὶ 50 καπίκια διὰ τὸ ὄνομαστικὸν δελτίον, ἄνευ τοῦ ὁποῦ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς κανένα νὰ φωτογραφῇ δημόσια μέρη.

Ὁ Σύλλογος διοικεῖται ὑπὸ ἑπταμελοῦς ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας ἐπαξίως προεδρεύει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὁ ἐπιθεωρητὴς τῆς δημοτ. ἐκπαιδεύσεως τῆς ἐκπαίδ. περιφέρειας Χερσῶνος κ. Λεωνίδας Σπανόφσκη, ὅστις ἀόκνως καὶ μετὰ πολλοῦ ζήλου ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ Συλλόγου· γραμματεὺς δὲ εἶναι ὁ ἀξιωματικὸς κ. Α. Πόσοχσβ, (ἐπίτιμον μέλος) ὅστις ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως σχεδὸν τοῦ Συλλόγου ὀλοφύχως ἐργάζεται ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἐνταῦθα δὲν πρέπει νὰ παρέλθωμεν ἐν σιγῇ καὶ τὸν τρίτον στυλὸν τοῦ Συλλόγου, δηλ. τὸν κ. Ε. Κνιάζεβ (ἐπίτιμον μέλος) ὅστις μετὰ ζηλευτῆς θέρμης ἐργάζεται καὶ συντελεῖ εἰς τὴν

προαγωγὴν αὐτοῦ. Περὶ τῆς καρποφόρου δράσεως τῶν κυρίων τούτων, ὡς καὶ τινῶν ἄλλων μελῶν, θὰ ἔκαμνον μακρὸν λόγον, ἐὰν δὲν ἐφοβούμην μὴ προσκρούσω εἰς τὴν ἐγνωσμένην αὐτῶν μετριοφροσύνην.

Ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος (τὴν Παρασκευὴν) τῇ ἐγγράφῳ προσκλήσει ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως συνέρχονται τὰ μέλη διὰ διαφορὰς ὑποθέσεις, ἀλλὰ κυρίως πρὸς ἀκρόασιν ἀναγνώσματος τινος, τὸ ὁποῖον γίνεται ὑπὸ τινος τῶν μελῶν. Γίνονται δὲ τότε καὶ διάφοροι ἄλλαι ἀνακρινώσεις ἢ συζητήσεις ἐπὶ διαφόρων φωτογραφικῶν φαινομένων. Πρὸς δὲ ἐπιδεικνύονται ἐργασίαι τῶν μελῶν, λύονται διάφοροι ἀπορίαι καὶ ἐξηγούνται διάφοροι φωτογραφικαὶ ἀποτυχίαι κλ.

Τὰ ἀναγνώσματα κυρίως ἔχουσι φωτογραφικὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ πολλάκις δύναται νὰ εἶναι καὶ ἄλλως ἄσχετα πρὸς τὴν φωτογραφίαν. Ὁ ἀξιωματικὸς κ. Ποτιέ π. χ. ἐσχάτως ὠμίλησε περὶ τοῦ τηλεγράφου τοῦ Μαρκόνι μετὰ πειραμάτων κλ.

Χάριν περιεργείας ἀναφέρω τὰ κυριώτερα ἀναγνώσματα, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο τὸ παρελθὸν ἔτος:

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Α. Σπανόφσκη ὠμίλησεν εἰς δύο συνεδριάσεις περὶ τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως τῶν Παρισίων, ἐπιδείξας διὰ προβολῶν τὰ σπουδαιότερα μέρη τῆς ἐκθέσεως καὶ τῶν Παρισίων. Ὁ κ. Π. Βολτσανιάνσκη (πρόεδρος τοῦ τεχνικοῦ αὐτοκρατ. Συλλόγου) ἔκαμνον ἱστορικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν περιγραφὴν τῆς Βενετίας, ἐπιδείξας διὰ προβολῶν τὰ σπουδαιότερα μέρη καὶ οἰκοδομήματα αὐτῆς. Ὁ κ. Β. Ζικνκόφσκη ὠμίλησε περὶ τοῦ γνωστοῦ Ῥώσου ζωγράφου Μαρκόφσκη, ἐπιδείξας συγχρόνως διὰ προβολῆς ὅλα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ὁ κ. Α. Σμιγκρόφσκη ἔκαμνον ἀνακρινώσιν περὶ τῆς φωτογραφίας καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ καὶ ἐν τῷ βίῳ. Ὁ κ. Β. Κνιάζεβ ὠμίλησε περὶ τῆς νήσου Ρουνὸ ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσῃ, ἐπιδείξας διὰ προβολῶν τὰς σχετικὰς εἰκόνας. Ὁ κ. Γίνσβεργ περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τελειοποιήσεως τῶν φακῶν. Ὁ κ. Γ. Κουντούρης ὠμίλησε περὶ τῶν προόδων τῆς φωτομηχανικῆς φωτογραφίας, ἐπιδείξας τὰς σχετικὰς εἰκόνας. Ὁ κ. Καμένσκη (Διευθυντὴς τῆς Πρακτικῆς Σχολῆς τοῦ Ἁγ. Παύλου) περὶ τῶν ἀκτίων τοῦ Ῥαϊντγεν μετὰ πειραμάτων. Ἐπίσης οἱ ἀξιωματικοὶ κ. Α. Πόσοχσβ καὶ Α. Ρουμπέτς, οἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς τὸν τελευταῖον Σινικὸν πόλεμον, ἐπανελθόντες ἔκαμνον λίαν ἐνδιαφέροντα ἀναγνώσματα καὶ ἐπέδειξαν πλῆθος φωτογραφημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα παρίστατο πᾶν ὅ,τι ἐνδιαφέρον ἀπῆντησεν καθ' ὁδόν, ἀπὸ τῆς Ὀδησοῦ μέχρι τοῦ λιμένος Ἄρτουρ. Ἐπίσης δὲ ἐπέδειξαν καὶ λίαν ἐνδιαφέροντα φωτογραφημάτων παριστῶντα ἐπεισόδια τῆς ἐκστρατείας ὡς καὶ διαφορὰς μάχας.

Κατὰ τὸ θέρος αἱ συνεδριάσεις αὗται διακόπτονται, καθ' ὅσον ἄλλοι μὲν διασκορπίζονται εἰς τὰς ἐσχάτας, ἄλλοι δὲ ἀπέρχονται χάριν ἀναψυχῆς εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ μετὰ πόσης χαρᾶς κατὰ τὸ φθινόπωρον γίνεται πάλιν ἡ ἀνανέωσις τῶν συνεδριάσεων τούτων, ὅτε ἐπανελθόντες ἄλλοι μὲν ἐκ τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς ἀχανοῦς Ῥωσσίας, ἄλλοι δὲ ἐξ ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου, ἐπιδεικνύουσι διάφορα φωτογραφημάτων καὶ ἀνακρινώσιν τὰς ἐντυπώσεις αὐτῶν, αἵτινες τόσον ποικίλαι καὶ τόσον ἐνδιαφέρουσαι πάντοτε εἶναι.

Δις τοῦ ἔτους, τὴν ἀνοιξὴν καὶ τὸ φθινόπωρον, γίνονται δημόσια μαθήματα τῆς φωτογραφίας ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Συλλόγου, εἰς τὰ ὁποῖα φοιτῶσι καὶ τὰ μέλη, ἀλλ' ἐπὶ πληρωμῇ.¹ Τὰ μαθήματα ταῦτα, ἅτινα (μετὰ τῶν πρακτικῶν ἀσκήσεων) διαρκοῦσιν ἐπὶ δύο περίπου μηνῶν, ἀναλαμβάνουσι εἰδικὰ μέλη τοῦ Συλλόγου, καὶ ἄλλος μὲν ἀναγινώσκει περὶ χημείας (ὅσα ἀπαιτοῦνται εἰς τὴν φωτογραφίαν) μετὰ πειραμάτων, ἄλλος δὲ περὶ τοῦ φωτός, καὶ ἄλλος περὶ ἄλλων σχετικῶν τῆς φωτογραφίας. Ἀλλὰ δὲ πάλιν μέλη ἐπιστατοῦσιν εἰς τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις.

Τὴν ἀνοιξὴν καὶ τὸ φθινόπωρον γίνονται καὶ αἱ διάφοροι ἐκδρομαὶ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου εἰς τὰ περίχωρα καὶ εἰς τὰς ἐσχάτας τῆς πόλεως χάριν φωτογραφικῶν ἐργασιῶν καὶ σῦναμα χάριν ἀναψυχῆς. Εἶναι δὲ αἱ ἐκδρομαὶ αὗται τόσον ἐλκυστικαὶ καὶ εὐχάριστοι, ὥστε εἰς ταύτας λαμβάνουσι μέρος καὶ ξένοι, τῇ συστάσει ὅμως τῶν μελῶν. (Πολλάκις δὲ γίνονται καὶ θαλάσσιαι ἐκδρομαὶ ἐπὶ ἰδιαιτέρου πλοίου, καὶ ἐνίοτε² αὗται διαρκοῦσιν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας). Ἐπὶ τούτῳ ὀρίζεται ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας μέρος μὲν ἀναλαμβάνει τὴν ὁδηγίαν τῶν φωτογραφικῶν ἐργασιῶν, μέρος δὲ φροντίζει περὶ τῆς διατροφῆς τῶν ἐκδρομῶν καὶ εἰς ὀρισμένον μέρος στήνει προχίρως σκιῆς, ἂν γένη ἀνάγκη, καὶ ἐτοιμάζει τὰς τραπέζας καὶ τὰ λοιπὰ χρειώδη. Οἱ δὲ ἐκδρομαῖς, ἀφ' οὗ συναχθῶσιν εἰς ὀρισμένον μέρος, εἴπειτα ἀρχίζουσιν ἕκαστος νὰ φωτογραφῶσι τὰ διάφορα τοπία ὡς καὶ ὀμίλους ἐξ αὐτῶν τῶν ἐκδρομῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν ἐμπειροτέρων, οἵτινες ἐκ τῶν προτέρων ὀρίσθησαν ἐπὶ τούτῳ.

Μετὰ τοῦτο συναθροισθέντες εἰς τὸ μέρος τῆς σταθμεύσεως παρακάθηνται εἰς κοινὰς καὶ θαψιλῆς τραπέζας καὶ ἐν ἀμεταπτώτῳ εὐθυμῇ καὶ ζωηρότητι καταπαύουσι τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν αὐτῶν. Πολλάκις δὲ παραλαμβάνουσι καὶ μουσικὴν (συνήθως στρατιωτικὴν), ἣτις παιανίζει καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ γεύματος. Μετὰ ταῦτα γίνονται χοροὶ καὶ διαφοραὶ παι-

¹ Τὰ μέλη ἀκροῶνται τῶν μαθημάτων τούτων δωρεάν.
² Ὅταν δηλ. οἱ ἐκδρομαῖς μεταβαίνουσιν εἰς τὴν Κριμαίαν, Κων/πολιν, Ἁγίον Ὄρος κλ.

διαί, εἰς τὰς ὁποίας πάντες λαμβάνουσι μέρος. Ἀφ' οὗ δὲ οὕτω διασκεδάσωσι μέχρις ἐσπέρας καὶ φωτογραφηθῶσιν ἐν γενικῷ συμπλέγματι ὅλοι ὁμοῦ, ἐπανέρχονται εἰς τὴν πόλιν μετὰ καλλίστων ἐντυπώσεων οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν.

Κατ' ἔτος ὁ Σύλλογος εἶδει καὶ μία χοροεσπερίδα, εἰς τὴν ὁποίαν συχνάζει ὁ καλλίτερος κόσμος τῆς πόλεως. Ἐφέτος μάλιστα κατὰ τὴν ἐσπερίδα ταύτην ἐξετέθησαν καὶ φωτογραφικὰ ἔργα τῶν μελῶν ἀνωνύμως πρὸς διαγωνισμόν, καὶ ὀρίσθησαν βραβεῖα ἀξίας 500 περίπου δραχμῶν. Ἡ δὲ βράβευσις ἀφέθη εἰς τοὺς ἐπισκέπτας, οἵτινες ἐρριπτον τὴν ψήφον τῶν ἐλευθέρως. Κατ' ἔτος ὅμως γίνονται εἰς τὸν Σύλλογον τακτικὰ διαγωνίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα λαμβάνουσι μέρος καὶ μέλη τῶν ἄλλων φωτογρ. Συλλόγων.

Ἐκλέγεται δὲ ἐκάστοτε ἐν γενικῇ συνελεύσει κατάλληλος ἐπιτροπὴ, ἣτις κρίνει τὰ ἐκτεθέντα ἔργα καὶ ὀρίζει τὰ βραβεῖα. Τὰ δὲ βραβευόμενα ἔργα εἶναι κτήμα τοῦ Συλλόγου καὶ μένουσιν ἐκτεθειμένα εἰς τὰς αἰθούσας αὐτῶν.

Ὁ Σύλλογος ἔχει σχέσιν μεθ' ὅλων τῶν ὄλων τῶν ἄλλων φωτογραφικῶν Συλλόγων τῆς Ῥωσσίας καὶ μετὰ πολλῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, μεθ' ὧν πολλάκις ἀνταλλάσσει φωτογραφικὰ ἔργα. Πολλάκις τὰ βραβευθέντα ἔργα ἐν τινι Συλλόγῳ στέλλονται καὶ ἐνταῦθα, καὶ ἀφ' οὗ ἐκτεθῶσιν εἰς κοινὴν θέαν τῶν μελῶν πάλιν ἐπιστρέφονται.

Σχηματίζονται δὲ πολλάκις καὶ ἰδιαίτεραι ὁμάδες ἐκ τῶν μελῶν καὶ ἐργάζονται δι' ἰδικόν τινα φωτογραφικὸν σκοπὸν, π.χ. ἐξασκοῦνται εἰς τὴν τοιχογραφίαν, εἰς τὴν γαλθανοπλαστικὴν, εἰς τὴν ἐπὶ πορσελάνης διὰ πυρακτώσεως φωτογραφίαν κλ.

Τόσον δὲ ἐξασκοῦνται εἰς τὴν φωτογραφίαν ἐν γένει, ὥστε ὑπάρχουσιν μέλη τοῦ Συλλόγου, ἅτινα συνέστησαν ἰδιαίτερα φωτογραφεῖα καὶ ἐργάζονται λίαν ἐπιτυχῶς. Ἐὰν δὲ αὐξηθῶσιν οἱ πόροι τοῦ Συλλόγου, ὑπάρχει σχέδιον, ὅπως συσταθῇ ἰδιαίτερα φωτογραφικὴ σχολὴ καὶ ἰδίως τῶν γυναικῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἐτησίων συνδρομῶν ἔχει ὁ Σύλλογος καὶ σημαντικὴν πρόσδον ἐκ τῆς ἐξελεγχέσεως διαφόρων ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα στέλλονται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς πόλεως. Γίνονται δ' αἱ τοιαῦται ἐξελεγχέσεις ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐξ εἰδημόνων μελῶν τοῦ Συλλόγου.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ φωτογραφικοῦ Συλλόγου τῆς Ὀδησοῦ, εὐχῆς δὲ ἔργον εἶναι νὰ συσταθῇ τοιοῦτος καὶ ἐν Ἑλλάδι. Εἶμαι δὲ βέβαιως, ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῶν φώτων καὶ τοῦ καλοῦ δὲν θὲ βραδύνη ἢ φωτογραφία νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ λάβῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῇ θέσιν.

ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΤΟ ΘΑΥΜΑ

“Επεσε μονάχη της ή μπάρα κι’ άνοιξε ή πόρτα μέ φοβερή όρμη.”

Μιά γριά στρίγγλα μ’ ένα μάτι, κοκκαλιάρα, μ’ ένα σκυλλί κοκκαλιάρικο και μ’ ένα μάτι, που σκορπούσε σπίθες σαν τὸ μάτι τοῦ Σατανᾶ, έμπηκε μέσα στο σπίτι κ’ έτράβηξε ίσια στην κάμαρα τοῦ άρρώστου.

Με γέλοια που αντίλαλησαν στους τέσσερις έρημους τοίχους τοῦ σπιτιοῦ εζύγωσε στον άρρωστο και με τή βοήθεια τοῦ σκυλλιοῦ κατώρθωσε νά τόν ρίξει σ’ ένα μεγάλο τσουβάλι που είχε μαζί της, κ’ έτράβηξε ύστερα σιγά-σιγά για τήν εξώπορτα, τήν στιγμή όμως που ήταν στο κατώφλι ὁ άρρωστος ετινάχτηκε κ’ εγλύτωσε από τή γριά στρίγγλα τή μάγισσα.

Μιά βλασφήμια φοβερή από τὸ στόμα της γριάς, ένα ούρλιασμα φρικτὸ από τὸ σκύλλο κ’ ύστερα σαν ν’ άνοιξαν τὰ Τάρταρα και τούς ήπιαν, εχάθησαν.

— Τί σημάδι νά εἶνε άρά γε αυτό ;

Σηκώθηκε ή μάνα του άρρώστου που εἶδε τὸνειρο και γονατιστή μπροστά στο κρεβάτι του εκλαψε, εκλαψε όσο που τὰ πρῶτα ροδίσματα της ήμέρας εφάνηκαν κ’ επήγε στην Έκκλησία για ν’ άκούση τήν Λειτουργία και νά προσευχηθῆ στη Μεγαλόχαρη για τὸ γιό της.

***

— Καλὲ κερὰ Κατερινιά, άκουσε άκουσε απόψε ;

— Άκουσα. Κουκουμαῦλα εφώναζε άπάνω στο δῶμα της συντέκνισσάς μου της Χρυσῆς.

— Κακὸ σημάδι ὁ γιός της θά ξεψυχῆσει.

— Γιάντα ; άρρωστος εἶνε ;

— Άμέ. τὸν επιάσανε οἱ Νεραΐδες προχτές κάτω στον ποταμό τοῦ Βάνη. εκεί που, σύναυγα επότιζε τ’ άρνιά του, άξαφνα βρεθήκανε μπροστά του τρεῖς νιές ολόσπρες, τὸν άγκαλιάσανε κ’ ετσι σφιγμένο καθῶς τὸν εἶχανε τὸν εφιλήσανε κ’ οἱ τρεῖς κ’ ύστερα με μιά σπρωξιά που τοῦ δώσανε τὸν ερρίξανε κάτω από τὰ γκρεμνά. εκείδᾶ ήτανε κάμποση ὠρα με τήν ψυχῆ στο στόμα ὁ άμοιρος κ’ έμούγκριζε σαν τὸ μισερωμένο βουγάδι, όσο που πέρασε από ’κει ὁ Γιάννης τοῦ Κουτσονέρη και τὸν εφερε στο χωριό. από κείνο τὸ ξαφνικὸ δὲν εἶδε πειά καλή στιγμή. Έκολέσανε τὸ γιατρό τὸ Μαστρογιαννάκη που εχτισε μιά θημονιά εκεί παρακάτω και τοῦκαμε ὅσα γιατροσόφια ήξερε, μᾶ ἄδικα. ήτανε Χάρου χτύπημα τὸ γκρέμισμα που τοῦ κάμανε οἱ Νεραΐδες. ὅλη τή νύχτα κ’ ὅλη τήν ήμέρα παρχμιλεῖ σαν ’κάτι νά βλέπη κ’ ή άμοιρη ή μάνα του κάθεται άπάνω

ἀπ’ τὸ κρεβάτι του και τὸν κλαίει ζωντανό !

— “Ὁ τὸν κακόμοιρο. πάω νά πάρω τή ρόκα μου και νά τρέξω στο σπίτι της συντέκνισσάς μου για νά της κάμω συντροφιά, εἶπε ή κερὰ Κατερινιά κ’ εχωρίστηκαν.

***

Η γριά Καρκουλιού επήγε τρεῖς φορές μέσα στα μεσάνυχτα στο ποταμό τοῦ Βάνη για νά ξεθυμῶση τις Νεραΐδες. “Ηξερε ὅλα τὰ ζόρκια κ’ ὅλα τὰ λόγια που λένε σ’ αυτή τήν περίσταση.

“Ένα ψωμί εφτάζυμο, τρία κεριά από μελισσόπηττα, λιθάνι και νερό άμίλητο επήγε και τις τρεῖς μεσονυχτιές εκεί στη μεριά που γκρεμίσανε οἱ Νεραΐδες τὸ Μαρινιό.

“Επήγαινε ή Καρκουλιού, εθανε τὰ ζόρκια της εκεί που επρεπε κ’ ύστερα εκρυβούντανε μέσα στις άλυγαριές κ’ επρόσμενε νά δῆ τί θά κάμουν οἱ Νεραΐδες.

“Αν επαιρναν τὸ ψωμί κ’ επιναν τὸ νερό καλά σημάδια.

Μάταια όμως.

Μόλις εφώναζε ὁ πετεινὸς μεσάνυχτα κ’ εψηλωνε ή πούλια στην κορφή τοῦ οὐρανοῦ μιά φυσηνιά δυνατή, φυσηνιά που ξεριζωνε ὅλα τὰ δενδρικά τοῦ ποταμοῦ εθβυνε τὰ κεριά.

Αὐτὸ εγεινε τις δυὸ πρῶτες βραδείες.

Τήν τρίτη μεσονυχτιὰ επήγε πάλι ή Καρκουλιού κ’ επρόσμενε. ήταν ή βραδεία που θίβγαινε τὸ αποτέλεσμα. εἶπε ὅσα ζόρκια ήξερε για νά σώση τὸ Μαρινιό πούθελε νά τὸν δώση άντρα στην άγαπημένη κόρη της τή Δεσποινιά.

“Εκεί που πρόσμενε άκουσε άξαφνα από ψηλά σφύριγμα δυνατό και φωνές.

“Ερχονται . . .

Μαζεύτηκαν και οἱ τρεῖς γύρω-τριγύρω στο κερί, ερριξαν τὸ λιθάνι και τὸ εφτάζυμο ψωμί μεσ’ στο νερό και ύστερα με μιά φυσηνιά εθβυσαν τὰ τρία κεριά.

— Τὸ Χάρο με τήν κόρη σου θά στεφανώσουμε. “Ετσι αντίλαλησαν τρεῖς φορές τὰ λαγκάδια και ύστερα με γρήγορο ποδοβολητὸ εγειναν άφαντες και οἱ τρεῖς.

— Κακὰ σημάδια, άμοιρέ μου Μαρνιό, κακὰ σημάδια, άμοιρη Χρυσῆ. χήρα άνύπαντρη θ’ απομείνης, δύστυχη Δεσποινιά.

Αὐτὸ τὸ μοιρολόι εἶπε ή γριά Καρκουλιού και άλαφιασμένη από τὸ φόβο και από τὰ δάκρυα ξεκίνησε για τὸ χωριό.

***

— Τρέχα, γιατρέ μου !

— Ερχομαι.

“Άρρησε τὰ σύνεργά του ὁ Μαστρογιαννάκης ὁ χτίστης και επήγε της Χρυσῆς για νά γιατρέψη τὸ γιό της.

“Εβαλε τὸ ποδάρι του στα καλάμια, τοῦ διάβασε τὸ ζόρκι γιατί φοβήθηκε μήπως τὸν εμάτιασαν, τὸν ετριψε λάδι, τοῦκαμε τέλος ὅλα τὰ γιατροσόφια του κ’ εφυγε.

— Αὔριο θά ρθῶ νά σοῦ πῶ πῶς θά πάῃ ὁ άρρωστος. εγὼ θά διαβάσω ὅλη νύχτα τήν Σολομωνική.

***

— “Ἰντα ν’ ή Σολομωνική, ’κερὰ Κατερινιά ;

— “Ὅποιος τή διαβάση έχει τή δύναμι ὅποτε θέλει νά καλῆ ὅλους τοὺς δαιμόνους και νά τοῦ κάμουν τὰ προστάγματα του.

— Θεὸς φυλάξει, οὔτε νά τή διαβάσω, οὔτε νάχω τοὺς δαιμόνους κοντά μου.

— Ὁ Μαστρογιαννάκης όμως τή διάβασε και μ’ αυτή γιατρεύει κάθε λογῆς άρρώστια.

— Νά μή μ’ άξιῶση ὁ Μεγαλοδύναμος νά τή διαβάσω ποτέ μου. εγὼ μόνο που θά τοὺς δῶ στη γραμμῆ ὅλους τοὺς εἶξ’ από δῶ, θά λωλαθῶ και δὲν θάχω καιρὸ νά τοὺς διατάξω νά κάμουν ὅ,τι ζητήσω.

— “Εγέλασαν οἱ δυὸ γυναῖκες κ’ εχωρίστηκαν.

***

“Ενύχτωσε κ’ ὁ άρρωστος βυθισμένος παραμιλεῖ. ὅλες οἱ γειτόνισσες εἶνε μαζωμένες στο σπίτι για νά συντροφέψουν τή δύστυχη μάνα.

Ὁ Μαστρογιαννάκης ὁ γιατρός πέρασε τὸ βράδυ που γυρνοῦσε από τὸ μεροκάματο κ’ άμα τὸν εἶδε εἶπε καθαρά πῶς δὲν έχει πειά ζωή.

Εἶνε μεσάνυχτα. ὅλες οἱ γειτόνισσες έχουν κλειση τὸ στόμα τους. ή λύπη μόνον με τὰ δάκρυα που κυλοῦσαν κρυφά-κρυφά από τὰ μάτια τους μιλοῦσε.

“Ησυχία νεκρική βασιλεύει μέσα στο σπίτι και προσπαθεῖ νά σκορπίση τή νεκρική σκτεινιά του τὸ σπαρτάρισμα τοῦ ετοιμοθανάτου λύχνου.

“Η βαρεῖα άναπνοή τοῦ άρρώστου άκούεται μόνο σ’ αυτή τή νεκρική ήσυχία.

Κουκουβάου-βάου-κουκουβάου.

“Ακούστηκε ὅξω ἀπ’ τὰ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ.

“Ηρθε πάλι τὸ καταραμένο πουλί.

Προσπαθεῖ νά σχίση τὸ παράθυρο με τὰ νύχια του, σά νά θέλη νά κολυμπήση μέσα στο αίμα τοῦ άρρώστου, σά νά ζητᾶ νά σχίση τήν καρδιά του.

— “Ανάθεμά σε πειρασμέ, φύγε από δῶ και άμε μακριά.

“Εφώναζε κάμποσες φορές τὸ άγριο πουλί της νύχτας, εστριφογύρισε τὸ σπίτι ἀπ’ εἶξω και ύστερα μ’ ένα βιαστικὸ φτερούγισμα εγεινε άφαντο.

— Κουκουβάου-βάου, άκούγεται πάλι, μᾶ ή φωνή λιγοστεύει σιγά,σιγά όσο που χάθηκε μεσ’ στα λαγκάδια.

Τσάκ-τσάκ-τσάκ. . . τρεῖς φορές άκούστηκε αὐτός ὁ κρότος.

“Ὅλες που εἶνε μαζεμένες στο σπίτι άρχισαν νά παίρνουν θάρρος.

— Θα κόμη τὸ θάμασμά της.

— Μεγαλόχαρη, αν σώσης τὸ γόμου, θά γραφτῶ ζωντανή και πεθαμένη στη χάρη σου.

— Τσάκ. . .

“Άλλος ένας κρότος δυνατὸς άκούστηκε.

— Παλαίθει με τή άρρώστια, εἶπαν ὅλες.

“Ετρεξαν εκεί που εἶχαν τήν εἰκόνα και τήν κῆραν μουσκεμένη από τὸν ιδρώτα και σκισμένη σε δυὸ κομμάτια.

***

Μητέρα μου, εἶπε ὁ άρρωστος με φωνή άλλα-γμένη από τή συγκλίηση. μιά μαυροφόρα, μιά γλυκειά γυναῖκα εἶνε κοντά μου, με σφίγγει μ’ άγκαλιάζει με φιλεῖ !

— Τὸν άγγελό του βλέπει ! . . . Ξεψυχᾶ !

— Μάνα, ὁ πόνος άλαφρώνει.

Χωρίς νά ξέρουν πῶς νά εξηγήσουν ὅσα εβλεπαν εμειναν μ’ άνοιχτὸ στόμα οἱ γειτόνισσες.

“Επρόσμεναν νά ζημερώση για νά δοῦνε τί θά γείνη.

***

“Ὁ άρρωστος τήν άλλη μέρα ήτανε καλά.

“Η Μεγαλόχαρη επάγαινε τήν νύχτα κ’ εκαμε τὸ θάμᾶ της.

Σίγρος.

ΑΓΓΕΛΟΣ Α. ΚΟΡΜΗΣ

“Από τήν πρό μικροῦ εκδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Γωακίμ Παυλίδου μελέτην περι Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι παραλαμβάνομεν τὸ κάτωθι κεφάλαιον. Σ τ. Δ.

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Τήν πρώτην βαθμίδα της τεχνικῆς εκπαιδεύσεως, εἴν δὲν λάβωμεν ὑπ’ ὄψιν τὰς ὅλως παιδικὰς χειροτεχνίας τῶν Νηπιακῶν σχολείων, αποτελοῦσιν αἱ τεχνικαὶ ἐργασίαι τῶν μαθητῶν τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, κυρίως τοῦ κατωτέρου, (ἐκ 4 ἐτῶν παρ’ ἡμῖν, ἐν Γαλλίᾳ 6, και ἀλλαχοῦ ἄλλως), αἵτινες εἰς τὰ πλεῖστα πεπολιτισμένα Κράτη αποτελοῦσιν ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ προγράμματος. Αἱ χειροτεχνίαι αὗται εἶναι κυρίως μηχανικαί, συνιστάμεναι εἰς τήν τομῆν και δισκευὴν διαφόρων ὑλῶν, εἰς τήν συγκόλλησιν και συναρμογὴν αὐτῶν, εἰς πλέξιμον ἐξ ἄλλων τοιούτων, και τέλος εἰς βιβλιοδετικὴν ὡς ἐχνην τελειοτέραν, ἢ και ἄλλην τινὰ παρμοίαν. Τεί-

νει όμως ή διδασκαλία ένταύθα είς τήν κατασκευήν μικρών πραγμάτων χρησίμων είς τήν οικιακήν οικονομίαν, αλλά πρός ίδίαν χρήσιν τών παιδών και τών οικείων των. Σκοπός τής χειροτεχνίας ταύτης είναι ή ανάπτυξις τών πρώτων δεξιοτήτων τών χειρών, του όφθαλμου και του νου πρός τās τέχνας, ή ανάπτυξις καθόλου του τεχνικού πνεύματος τών παιδών, και τής ειλικρινούς αγάπης πρός τήν εργασία, ήτις έν τή ηλικία ταύτη φυσικός και εξάπαντος κατά τὰ 3/4 έν τή καθόλου κινήσει του παιδός πρέπει να είναι σωματική εργασία· αλλά δέν σκοπεύεται ένταύθα και ή τελεία εκμάθησις τέχνης τινός, έκτός τής βιβλιοδετικής ή άλλης τινός παρομοίας, και τουτο σπανίως.

Τās χειροτεχνίας δυνάμεθα να παραλάβωμεν εκ τών υπάρχουσών παρ' ήμιν ελαφροτέρων εργασιών, και τοιούτων, οίς οι διδάσκαλοι εύκόλως δύνανται να μάθωσιν παρά του τυχόντος, ή και είς τās διακοπās τών μαθημάτων έν συνόλω, όπως και βελτιώσωσι και διδάξωσι κατόπιν αὐτάς. Οὐδείς άλλος, παρά αὐτοί οι διδάσκαλοι τών μαθητῶν πρέπει να διδάσκωσι και τās χειροτεχνίας διά διαφόρους παιδαγωγικούς λόγους. Χειροτεχνίας δέ έχομεν τās εξής περίπου: 1) χαρτοπλεκτικήν διαφόρων πλεγμάτων γεωμετρικών και καλλιτεχνικών, έν αὐτή δέν έγένετο έν νηπιακοῖς σχολείοις· 2) κατασκευήν και συγκόλλησιν εκ χαρτονίου διαφόρων θηκῶν ή κιβωτίων μικρῶν και μεγαλύτερων, μετά ή άνευ καλυμμάτων, ατινα ένίστε περιέχουσι και υάλους· 3) πλέξιμον διά καλωδίων λεπτῶν ή και παχυτέρων, ποικίλων σειρητιῶν ή σχοινίων, δικτύων, δικτυωτῶν σάκκων, ζωνῶν, αναδέσεων πύλων, έν δέ τοῖς σχολείοις θηλέων και περιλαιμίων και έπωμίων διά μαλλίου και μετάξης. 4) Πλέξιμον διά ψιάνθου, σχοίνου, καλαμίσκων και τών τοιούτων φυτικῶν υλῶν μικρῶν κανίστρων, ψιαθίσκων, καλαθίων με ποικίλατα εκ διατρήτων σφαιριδίων (χανδρών), αναρτηρίων δι' εικόνας, έφημερίδας [κτλ., και εκ καλαμίσκων δι' άβήματος και τοιούτων, πολλάκις χρωματιζομένων με ποικίλατα, είς ά προηγουμένως ήσκήθησαν οι μαθηταί επί χάρτου· 5) πλέξιμον διά συρμάτων μεταλλικῶν διαφόρων χρειδῶν του οικου και επίπλων, δοχείων διαφόρων πραγμάτων, φῶν, όπωρῶν, κτλ., αναρτηρίων εικόνων, δικτυωτῶν, διαφόρων κτλ. 6) κατασκευήν κλωδίων διά ξυλαρίων και συρμάτων, και μεγαλύτερων πρός διατήρησιν τροφῶν κτλ., ατινα δύνανται να άφεθῶσιν και είς τό ανώτερον Δημοτικόν, εάν τὰ ξυλαρία δέν είναι έτοιμα 7) Βιβλιοδετικήν άπλουστεραν αλλά πλήρη, ήτις και αὐτή δύναιτο να άφεθῆ είς ανώτερον δημοτικόν.

Είς άπάσας τās χειροτεχνίας ταύτας, όσον είναι δυνατόν, τουλάχιστον μετά τό α'. ή και β'.

έτος, να προηγηται ή να έπηται ή ίχνογραφία του κατασκευάσματος, έν δέ τή δ'. τάξει άν είναι προεχωρημένοι οι μαθηταί, δύνανται και κατά φαντασίαν ίχνογραφοῦντες τι, να κατασκευάζωσιν κατόπιν.

Έν τῶ ανωτέρῳ Δημοτικῷ σχολείῳ ή κατωτέρῳ Πρακτικῷ λυκείῳ, αί χειροτεχνίας γίνονται σπουδαιότεραι και άνήκουσι πλέον είς ώρισμένας τέχνας, ιδίως δέ είς τήν έπεξεργασίαν του ξύλου και έν μέρει τών μετάλλων, και είναι μέν πάντοτε κατά τό πλείστον μηχανικά, δίδονται όμως ήδη είς τās χείρας τών παιδῶν τὰ πρώτα εργαλεία τής τέχνης, μικρά ταῦτα και άρμόζοντα είς τοῖς παιδας, σφυρίον, πρίονιον, τρυπάνιον, βυκάνη, κτλ., διότι αί πλείσται χειροτεχνίας άνάγονται είς τήν ξυλουργίαν και έπιπλοποιαν, ένίστε δέ και βαθμηδόν είς ελαφράν κατεργασίαν μετάλλων. Κατασκευάζονται θήκαι και κιβώτια μικρά εκ ξύλου, υπόποδια και καθίσματα άνευ ανακλίντρου με πλέγματα ψιάνθου, έρμαρία μικρά και τραπέζια μικρά, δοχεῖα εκ λευκοσιδήρου και φανοί μικροί, γίνεται συναρμυγή μεταλλικῶν μικρῶν ελασμάτων επί κιβωτίων, έρμαρίων κτλ., και βιβλιοδετική έντελεστερα, επίσης δέ ποικιλτική σανιδίων διά τών γνωστῶν πριονιδίων, και ειτις άλλη παρομοία ελαφρά τέχνη. Τὰ κατασκευάσματα ταῦτα επίσης δέν είναι προωρισμένα πρός πώλησιν, αλλά πρός ίδίαν χρήσιν τών μαθητῶν· τουτο χαρακτηρίζει τās χειροτεχνίας ταύτας από τās τεχνικές εργασίας τών άλλων βαθμίδων.

Και τών χειροτεχνιῶν τούτων ή τε εκμάθησις παρά τών διδασκάλων και ή διδασκαλία πρός παιδας δέν παρέχει δυσκολίας. Σημειωτέον όμως, ότι βαθμηδόν αί χειροτεχνίας ένταύθα γίνονται σπανιώτεραι, διότι είς τήν 6ην και 7ην τάξιν τὰ μαθήματα γίνονται σπουδαιότερα και περισσότερα, οι δέ μαθηταί, άν δέ μεταβῶσιν είς τό ανώτερον Πρακτικόν λυκειον, θα μεταπέσωσιν είς τὰ μετά τό πλήρες Δημοτικόν έρχόμενα écoles, Professionnelles, έν είς ύπάρχει ικανή χειροτεχνία. Είς άπάσας δέ τās χειροτεχνίας του ανωτέρου Δημοτικῷ προηγείται πάντοτε ή ίχνογράφησις του προτύπου, όπερ πρόκειται να κατασκευάσῃ ο παις, πολλάκις δέ και κατά φαντασίαν ίχνογραφῶν οὔτος κατασκευάζει τό σχεδιασθέν. Πρός πορισμόν του έπεξεργαστέου υλικου και τών αναγκαίων εργαλείων και λοιπῶν χρειδῶν, ύπάρχουσι μέσα, περί ὧν θα εῖπωμεν κατωτέρω γενικώτερον. Άνάγκη όμως να γνωρίζωμεν ότι είς τοῖς αγροτικούς πληθυσμούς αί τεχνικά αὐται εργασίας είναι κατά μέγα μέρος γεωργικά, είς κηπάρια προσορητημένα είς τὰ σχολεία, αί δέ ιδίως χειροτεχνικά άνάγονται είς αντικείμενα σχετικά τή γεωργία.

ΙΩΑΚΗΜ ΠΑΡΜΙΑΝΗΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Η ΚΡΑΝΙΟΣΚΟΠΙΑ

Του παλαιότατου ζητήματος τής διαγνώσεως τής εύφυίας του ανθρώπου εκ του σχήματος του κρανίου έπελήφθησαν επ' εσχάτων έπιφανεί· έπιστήμονες ζητήσαντες να εύρωσι πειραματικῶς· μέχρι ποίου βαθμου τό σχήμα και αί διαστάσεις τής κεφαλής ανθρώπου ζῶντος δύνανται να χρησιμεύσωσιν ως κριτήρια πρός εκτίμησιν τής διανοητικής βαθμίδος αὐτου.

Αί έρευναι αὐτῶν εξετελέσθησαν επί μαθητῶν τῶν δύο φύλων άνηκόντων είς προκαταρκτικὰς σχολάς. Άνέτρεξαν είς τās παρατηρήσεις τῶν διδασκάλων και είς τό όλικόν τῶν βαθμῶν ενός εκάστου τῶν μαθητῶν καθ' όλον τό έτος. Έξήτασαν τόν σχολικόν και κοινωνικόν βίον τῶν μαθητῶν κατά τās παρατηρήσεις του διευθυντου τής σχολής και τέλος έπεδόθησαν είς ψυχολογικὰς επί τῶν παιδῶν παρατηρήσεις. Τὰ πειράματα εξετάθησαν επί 300 και πλέον μαθητῶν 7--13 ετών. Κατεμέτρησαν άφ' ετέρου διά του διαθῆτου τό μήκος, τό πλάτος και τό ύψος τής κεφαλής τῶν μαθητῶν και κατήρτισαν πίνακας εμφαινόντας τās σχέσεις τῶν διαφόρων τούτων παρατηρήσεων, τήν μετωπικήν διάμετρον, τό πλάτος τῶν σιαγόνων κτλ.

Έκ τῶν παρατηρήσεων τούτων εξαγάγεται ότι τό ανθρωπολογικῶς διάφορον μεταξύ τῶν κατηγοριῶν τῶν εύφυῶν και τῶν άμβλυνόων είναι κυρίως τό ώτοβρεγματικόν ύψος. Λέγεται δέ ώτοβρεγματικόν ύψος ή μία τῶν τριῶν διαμέτρων τής κεφαλής, ή κάθετος, μετρουμένη από τῶν μέσων του λοβου του ώτός διά καθέτου γραμμῆς μέχρι τής κορυφῆς του κρανίου. Αί άλλαι δύο είναι ή έμπροσθοπισθία διάμετρος, ήτοι ή του νήκου τής κεφαλής, μετρουμένη διά του διαθῆτου από του μέσου του μετώπου εκ τῶν έμπροσθεν είς τήν μάλλον προέχουσαν έπιφάνειαν του κρανιακου λοβου εκ τῶν όπισθεν, και ή μείζων διαγώνιος διάμετρος, ήτοι ή του πλάτους τής κεφαλής μετρουμένη εκ του ενός ώτός είς τό έτερον.

Τό εξαγόμενον τῶν τριῶν τούτων διαμέτρων παρέχει τὰ πρός εκτίμησιν τής ανάπτυξεως του έγκεφάλου στοιχεῖα. Η διάμετρος — ήτοι ο μέσος όρος τῶν τριῶν — είναι μεγαλειτέρα είς τοῖς εύφυεστεροῖς τῶν ανθρώπων. Κυρίως όμως ως κριτήριον δύναιτο να χρησιμεύσῃ ή του ύψους, ή ώτοβρεγματική Αί παρατηρήσεις αὐται δέν δύνανται να άπολήξωσιν είς νόμον βιολογικόν, αλλά ένέχουσι τόν αὐτόν βαθμόν πιθανότητος, ως και αί πλείσται τῶν ανθρωπολογικῶν καταμετρήσεων.

ΑΝΑΡΩΣΤΗΣ.

ΓΝΩΜΑΙ

ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ

Οί μεγαλοφύεστεροι άνδρες ύπῆρξαν άνευ εξαίρεσεως και οι μεγαλείτεροι έργαται, μη άπαξιώσαντες ένίστε να έπίδοθῶσι και είς ταπεινότερα έργα. Η εργασία συντελεί μεγάλως πρός μόρφωσιν του χαρακτήρος, καθ' όσον πρό πάντων άσκει ήμās είς τήν μέθοδον του εργαζεσθαι και είς τόν τρόπον του διευθύνει τὰ καθ' ήμās.

Σμύλλε

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ύπερ τῶν δασῶν μέριμνα κατά τό 1838

*Οπισθεν άδείας ύλοτομίας τής 11 Ἀπριλίου 1838 εύρίσκονται έντυποι αί εξής «παρατηρήσεις» αῖτινες αποδεικνύουσι τήν τότε καταβαλλομένην ύπερ τῶν δασῶν μέριμναν και τήν έλευθερίαν ήν αί αρχαί είχαν περι τήν χρήσιν τής έπισήμου γλώσσης χάριν τής εύκρινείας τῶν έπιτασσομένων μέτρων.

α'. Ο ύλοτόμος όφείλει να κόπτη μόνον εκείνους τοῖς κορμούς όπου ήθελον προσδιορισθῆ από τόν Β. δασονόμον και σηματοευθῆ με τὰ δασονομικά σφυρία.

β'. Να μη μεταφέρῃ εκ του δάσους τήν εκκοπεῖσαν και έπεξεργασθεῖσαν ξυλικήν, εἰμή άφου μετρηθῆ παρά του δασονόμου.

γ'. Να καθαρίζῃ έπιμελῶς τόν τόπον όπου εκοψε, από τὰ κατά γῆς εύρισκόμενα πελεκούδια.

δ'. Να μη άνάπτῃ φωτίαν είς επικίνδυνα μέρη, και άν τυχόν ήναψε φωτίαν να τήν σβύσῃ, έντελῶς όταν αναχωρῇ.

ε'. Να πληρώσῃ έγκαίρως είς τό άρμόδιον ταμείον τὰ δικαιώματα τής ύλοτομίας.

ζ'. Να συμμορφῶται με όλας τās οδηγίας και παραγγελίας όσαι ήθελον δοθῆ από τόν Β. δασονόμον».

Γάμος γιγάντων

Δύο γίγαντες Ἀμερικανοί, άνήρ και γυναίη, πρόκειται να συνέλθωσιν είς γάμου κοινωνίαν. Ο γαμβρός όνομάζεται Έδουάρδος Βωπρέ, και εἶνε ηλικίας εἰκοσι και ενός ετών. Έχει άνάστημα 2,50 μέτρων και ζυγίζει 367 λίτρας. Η δέ μελλονύμφος καλεῖται Έλλα Μυάη. Έχει ηλικίαν 24 ετών, άνάστημα 2,20 μέτρων, και βάρος ύπερβαίνον όλίγον τās 400 λίτρας! Ο πατήρ του θηλυκου τούτου κολοσσου έμπορος από πολλου εζήτει γαμβρόν προσφέρων ως προικα μίαν οικίαν και χρηματικόν ποσόν άρκετά στρογγύλον. Άλλά τής ύποψηφιου νύμφης τό άνάστη-

μα και πρό πάντων τὸ βᾶρος ἔτρεπεν εἰς φυγὴν ὄλους τοὺς παρουσιαζομένους μνηστήρας. Ἀπειπισθεῖς ἐδημοσίευσεν εἰς τὰς ἐφημερίδας σχετικὴν ἀγγελίαν ἀναφέρων καὶ τὰς σωματικὰς διαστάσεις τῆς κόρης του. Ἐτυχεν ἡ ἀγγελία αὕτη νὰ πέσῃ ὑπὸ τὰς ὄψεις τοῦ γίγαντος Βωπρέ, ὅστις ἔκρινεν ἀνταξίαν του τὴν γιγαντώδη νύμφην καὶ παρουσιασθεῖς ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῆς ἐρασμίας δεσποινίδος καὶ τοῦ πενθεροῦ του. Ὁ γάμος τελεῖται λίαν προσεχῶς.

Βουλευτὴς πλέκων κάλτσαν

Ὁ Ἄγγλος βουλευτὴς Οὐόζω πρὸς μεγάλην ἐκπληξίν τῶν συναδέλφων του πλέκει κάλτσας ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Ἦσυχα, ἦσυχα εὐθὺς ὡς ἐγκαθιδρυθῆ εἰς τὴν θέσιν του, ἐξάγει τὴν κλωστήν μὲ τὰς βελόνας καὶ πλέκει μὲ ὅλην του τὴν ἀπάθειαν. Διότι, λέγει, βαρύνεται νὰ χάνῃ τὸν καιρὸν ν' ἀκούῃ τὴν ἀνόητον πολυλογίαν τῶν συναδέλφων του καὶ εὔρε τὸ μέσον αὐτὸ νὰ διασκεδάζῃ μέχρι τῆς ὥρας τῆς ψηφοφορίας. Θὰ κατεγίνετο εἰς ἀνάγνωσιν ἢ θὰ διασκεδάζε μὲ τὰ παιγνιόχαρτα, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον τῷ ἀπηγορεύθη ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, διότι πᾶσχουν οἱ ὀφθαλμοὶ του, τὸ δὲ δεύτερον τὸ ἀπαγορεύει ὁ κανονισμὸς τῆς Βουλῆς.

Ἄνθη μαγειρευμένα

Παράδοξον χρησιμοποίησιν εὔρον τὰ ἄνθη εἰς Ἀμερικὴν. Εἰς ὅλα τὰ φαγητὰ ἀπὸ τοῦ ζωμοῦ καὶ τῶν ὀρεκτικῶν μέχρι τοῦ γλυκύσματος καὶ τῶν ἐπιδορπίων, εἰς ὅλα ἡ ἀμερικανικὴ μαγειρικὴ εὔρε τρόπον νὰ παρεμβάλῃ ἐν ἀφθονίᾳ τὰ ἄνθη Ἄνθη λοιπὸν βραστά, ἄνθη ψητά, ἄνθη παγωτά. ἄνθη εἰς χυλόν, ἄνθη εἰς σαλάταν καὶ ἐν γένει ἄνθη εἰς ὅλα τὰ φαγητὰ καὶ τὰ καρυκεύματα. Ἐντύπωσιν ἔκαμαν μεταξὺ αὐτῶν εἰς τὰς μεγάλας τραπέζας ὁ ζωμὸς μὲ τὰ μύρτα, τὸ γλύκυσμα μὲ τὰ γαρύφαλλα, ἡ σαλάτα μὲ αἰγόκλημα, τὰ παγωτά μὲ τὰ ἴα καὶ μὲ τὰ βόδα.

Γάτα σοφή

Μία γάτα ἐν Ἀμερικῇ ἐξετιμήθη τελευταίως τὴν ἀξίαν 5000 δολλαρίων ἢ 25,000 φράγκων. Εἶναι γάτα σοφὴ, ἐκτελοῦσα διάφορα θαυμαστὰ γυμνάσματα ἐνώπιον τοῦ κοινῆ. Ἐχει ἡλικίαν τριῶν ἐτῶν καὶ ἡμίσεος καὶ ἤδη ἔλαβε περισσότερα τῶν 25 πρώτων βραβείων καὶ τιμητικῶν μεταλλίων εἰς τοὺς διαφόρους διαγωνισμοὺς, εἰς τοὺς ὁποίους ἔλαβε μέρος.

Ἵπουργὸς συλλαμβανόμενος

Πρὸ τινος χρόνου μίαν ἐσπέραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὁ ἀρχιφύλαξ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς Γαλλίας εἶδεν ἄνθρωπον τεσσαρακοντούτη περίπου πολὺ εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένον, ὁ ὁποῖος προσεπάθει νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον ἀναρριχηθεὶς καὶ διασκελίζων τὰς κιγκλίδας.

Τρέχει ἀμέσως πρὸς αὐτὸν ὁ φρουρῶν στρατιώτης καὶ προτείνων τὴν λόγῃν·

— Ἄλτ! φανάζει, ἔς τὸν τόπον!

— Εἶμαι ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἀπαντᾷ ὁ φεύγων καί. . .

— Εἶσαι ὑπουργός; Αὐτὰ δὲν τὰ πωλεῖς εἰς ἐμέ.

Καὶ πιστὸς εἰς τὸ καθήκον του ὁ φρουρὸς ἐτοιμάζεται νὰ συλλάβῃ ἐκ τοῦ τραχήλου τὸν ἄνθρωπον. Εἶχε δὲ ἀπλώσῃ τὴν χεῖρα μ' ὄλας τὰς διαμαρτυρίας τοῦ ἀπειλουμένου, καὶ θὰ ἐξετέλει τὴν ἀπειλήν, ἂν μὴ κατέφθανεν ἐγκαίρως εἰς κλητῆρ τοῦ ὑπουργείου, ὅστις ἀκούσας τὴν φιλονικίαν ἔσπευσε ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ὑπουργὸν ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνον θέσιν. Ἦτο δὲ τῷ ὄντι ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὅστις ἔσπευδε νὰ παρευρεθῆ εἰς δεῖπνον, ὅπου ἦτο προσκεκλημένος, ἰδὼν δὲ τὴν θύραν κεκλεισμένην καὶ μὴ ἔχων τὸ κλειδίον δὲν εἰδίτασε νὰ διασκελίσῃ τὰς κιγκλίδας ἀντὶ νὰ χάνῃ τὴν ὥραν του ζητῶν ν' ἀνοχθῆ ἡ θύρα. Ἐμαθεν ὅμως ὅτι ἡ ἐλευθερία αὕτη ἐν ἐπιτρέπεται οὔτε εἰς τοὺς ὑπουργούς.

Κατανάλωσις βουτύρου

Ἡμικέτισμος ἀγγλικὴ στατιστικὴ παρέχει πληροφορίας ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ βουτύρου εἰς τὸν κόσμον.

Αἱ παραγωγαὶ τοῦ βουτύρου χῶραι ἠνωμένοι, ἦτοι ἡ Εὐρώπη, ἡ Βόρειος Ἀμερικὴ καὶ ἡ Αὐστραλία, κατέχουσιν ἤδη 64 ἑκατομμύρια δαμάλεων, αἵτινες οἰδεύσι 2,650,000 τόννους βουτύρου καὶ τυροῦ κατ' ἔτος ἀντιπροσωπεύοντες 9 καὶ ἡμισὺ ἑκατομμύρια φράγκων. Αἱ ἠνωμένοι Πολιτεῖαι ἔχουσι μέγιστον ἀριθμὸν δαμάλεων, 16 περίπου ἑκατομμύρια καὶ παράγουσι 610,000 τόννους βουτύρου. Εἶτα ἔρχεται ἡ Ρωσία μὲ 10 ἑκατομμυρίων κτηνῶν καὶ παραγωγὴν 350,000 τόννους βουτύρου, ἡ Γερμανία μετὰ 9 ἑκατομμυρίων δαμάλεων καὶ 130 χιλιάδων τόννων βουτύρου, ἡ Αὐστρία μὲ 9 ἑκατομμύρια ζῶων καὶ 170 χιλιάδας τόννων καὶ ἡ Γαλλία μὲ 5 ἑκατομμύρια καὶ μὲ 200 χιλιάδας τόννων βουτύρου. Ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν 6ην τάξιν μὲ 4 ἑκατομμύρια δαμάλεων, καίτοι ἡ παραγωγὴ αὐτῆς ἰσοῦται σχεδὸν πρὸς τὴν τῆς Γαλλίας. Ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς καταναλώσεως. Αὕτη τῷ ὄντι ἀνέρχεται εἰς 14 χιλιογράμματα κατὰ κάτοικον καὶ κατ' ἔτος. Ἡ κατανάλωσις ἀντιστοιχεῖ πρὸς 12 χιλιογράμματα κατὰ κάτοικον ἐν Αὐστραλίᾳ, 11 χιλιογράμματα ἐν Βελγίῳ, 11 χιλιογράμματα ἐν Δανίᾳ, 9 χιλιογράμματα ἐν Σουηδίᾳ καὶ ταῖς ἠνωμέναις Πολιτεῖαις, 8 χιλιογράμματα ἐν Γαλλίᾳ.

Διορθωτέον : εἰς σελ. 54, στίχην 6' στίχ. 3 τοῦ ἄρθρου «Εἶνε ἀντάξιον τοῦ κόπου τὸ ζῆν», ἀντὶ Δουκράτης Λουκρήτιου.